

UZASADNIENIE

Obszar Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016 został zatwierdzony przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty 25 stycznia 2008 roku (Decyzja Nr 2008/218/WE /Dz.U. UE L 77/106/). W granicach obszaru Natura 2000 znajduje się rezerwat przyrody „Bór na Czerwonem”.

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonymi ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.), dalej zwaną ustawą *o ochronie przyrody*.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy *o ochronie przyrody*, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy *o ochronie przyrody*, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale*

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Na podstawie art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W procesie planistycznym przeprowadzono szereg czynności:

1. Dokonano opisu granic obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016 w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w oparciu o wyznaczenie 3302 punktów węzłowych dla zachodniej enklawy obszaru oraz 102 punkty węzłowe dla wschodniej enklawy zw. „Bór na Czerwonem”, dla których podano współrzędne w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247).
2. Ustalono teren objęty projektem planu zadań ochronnych. Na podstawie dokonania czynności weryfikujących stwierdzono, że w przedmiotowym postępowaniu legislacyjnym zachodzi przesłanka do wyłączenia z planowania części obszaru Natura 2000, o której mowa w art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody. Plan zadań ochronnych obejmuje obszar Natura 2000 z wyłączeniem pokrywającego się z nim rezerwatu przyrody Bór na Czerwonem, dla którego ustanowiono plan ochrony w drodze Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 3 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Młp. z 2015 r., poz. 7499) uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
3. Ustalono przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016. Przeanalizowano dane o obszarze przekazane do Komisji Europejskiej w formie Standardowego Formularza Danych (SDF), a także dokonano szczegółowej analizy dostępnych danych naukowych oraz wyników badań terenowych wykonanych w ramach prac związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych. Zgodnie z aktualnym Standardowym Formularzem Danych obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016, przedmiotami jego ochrony są:

Siedliska przyrodnicze:

- 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków,
- 3230 Zarośla wrześni pobrzeżnej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni),
- 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby),
- *6230 Górskie i nízowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie),
- 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*),
- *7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7120 Torfowiska wysokie zdegenerowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*),
- 7230 Górskie i nízinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne),

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe).

Gatunki zwierząt:

- 1193 Kumak górski (*Bombina variegata*),
- 2001 Traszka karpacka (*Triturus montandoni*),
- 1032 Skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*),
- 1014 Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*),
- 1013 Poczwarówka Geyera (*Vertigo geyeri*).

4. Ustalono oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016 – na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także indywidualnego zestawu wskaźników, przyjętych na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz raportów i notyfikacji, o których mowa w art. 38 tej ustawy i wiedzy eksperckiej. Po uwzględnieniu wyników prac terenowych stan ochrony przedmiotów ochrony oceniono następująco:

- 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków – stan FV,
- 3230 Zarośla wrześni pobrzeżnej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni) – stan FV,
- 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby) – stan FV,
- *6230 Górskie i nízowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie) – stan U2,
- 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*) – stan U1,
- *7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) – stan U1,
- 7120 Torfowiska wysokie zdegenerowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) – stan U1,
- 7230 Górskie i nízinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – stan U1,
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* – stan U1,
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne) – stan U1,
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) – stan FV,
- 1193 Kumak górski (*Bombina variegata*) – stan FV,
- 2001 Traszka karpacka (*Triturus montandoni*) – stan FV,
- 1032 Skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*) – stan U1,
- 1014 Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*) – stan U1,
- 1013 Poczwarówka Geyera (*Vertigo geyeri*) – stan U1.

5. Ustalono i przeanalizowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016. Uwzględniono przy tym prawdopodobne kierunki zmian uwarunkowań przyrodniczych, społecznych i gospodarczych oraz ich możliwy wpływ na parametry i wskaźniki oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Na podstawie przeprowadzonej analizy uznano, iż do najistotniejszych istniejących i potencjalnych zagrożeń obszaru należy w szczególności zaliczyć: niszczenie siedlisk wskutek wydobywania osadów z koryta rzeki, ekspansja gatunków obcych i inwazyjnych, zaniechanie użytkowania kośnego i pasterskiego łąk, nadmierne przesuszenie terenu powodujące pogorszenie warunków wodnych torfowisk, zarastanie

torfowisk przez drzewa, krzewy, niepożądane rośliny naczyniowe, mechaniczne niszczenie torfowisk.

6. Ustalono cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji. W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt zaplanowano poprawę lub utrzymanie ich stanu ochrony w obszarze oraz w niektórych przypadkach uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Cele działań ochronnych, zostały sformułowane przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz panujących ograniczeń (wynikających ze środków technicznych i aktualnego stanu wiedzy). Dla wybranych siedlisk (m.in. 6520, 7110, 7120, 7140, 7230) z uwagi na 10-letni okres obowiązywania planu zadań ochronnych określono cele ochrony na poziomie poprawy na co najmniej połowie powierzchni siedlisk.
7. Ustalono działania ochronne zapewniające skuteczne i efektywne osiągnięcie celów działań ochronnych, a także monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych. W stosunku do siedlisk nadrzecznych (3220, 3230, 3240, 91E0) zaplanowano usuwanie gatunków obcych i inwazyjnych roślin, utrzymanie jakości hydromorfologicznej rzek i potoków, utrzymanie naturalnego zróżnicowania substratu dennego. Dla siedlisk łąkowych (6230, 6520) zaproponowano działania m.in. polegające na zachowaniu otwartego charakteru łąk poprzez ich koszenie i wypas, usuwanie drzew i krzewów. Dla siedlisk torfowiskowych (7140, 7120, 7110, 7230, 7150) zaprojektowano działania związane z kształtowaniem odpowiedniego uwilgotnienia siedlisk i ich struktury oraz ograniczenie nielegalnego pozyskania torfu. Dla borów i lasów bagiennych (91D0) zaplanowano działania dotyczące kształtowanie odpowiedniego uwilgotnienia siedliska. Dla poczwarówki zwężonej i poczwarówki Geyera zaproponowano działania polegające na kształtowaniu odpowiedniej struktury siedliska gatunków poprzez usuwanie drzew, krzewów i nalotu samosiewów, wykaszanie trzciny zarastających siedliska gatunków. Dla kumaka górskiego, traszki karpackiej i skójki gruboskorupowej zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy o populacjach gatunków oraz o ich siedliskach.

Z uwagi na docelowo częściowo rolnicze użytkowanie w obszarze, działania ochronne związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania podzielono na obligatoryjne i fakultatywne. Realizacja działań obligatoryjnych ma służyć poprawie lub utrzymaniu siedlisk przyrodniczych. Działania obligatoryjne zostały określone na takim poziomie, aby pozwalały na realizację działań fakultatywnych, wykraczających poza minimum, tj. służących optymalizacji stanu przedmiotów ochrony obszaru. W działaniach fakultatywnych określono bardziej precyzyjnie zabiegi, które mają na celu doprowadzenie przedmiotów ochrony obszaru do właściwego stanu, są to m.in.: użytkowanie pastwiskowe i kośne w terminach i techniką określoną w zarządzeniu.
8. Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Monitoring stanu ochrony realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.
9. Dokonano analizy zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w granicach obszaru Natura 2000. Wskazano na zmiany w istniejących planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonka, Nowy Targ i Czarny Dunajec niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.
10. W efekcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla całości lub części obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016.
11. Podczas prac nad projektem przeanalizowano przebieg granic obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016, wskazując na potrzebę utworzenia jednego obszaru PLC

Torfowiska Orawsko – Nowotarskie poprzez ujednoczenie granic obszarów Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLB120007 i Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016. Wniosek o zmianę granic obszarów złożono do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Realizując postanowienia art. 28 ust. 3 ustawy *o ochronie przyrody*, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie umożliwił zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie miejsc występowania ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. W tym celu podjęto wieloetapowe działania z udziałem społeczeństwa.

W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych dokonano identyfikacji podmiotów potencjalnie zainteresowanych opracowaniem planu, w tym: podmiotów związanych z ochroną obszaru oraz z jego gospodarczym wykorzystaniem, lokalnych samorządów, właścicieli lasów. Proces komunikacji ze społeczeństwem odbywał się wieloetapowo.

W dniu 29 czerwca 2010 r. w Jabłonce odbyło się pierwsze spotkanie z osobami zainteresowanymi opracowywaniem planu, które miało na celu zapoczątkowanie prac na dokumentem, przekazanie informacji o przedmiotach ochrony w obszarze Natura 2000 oraz wstępnych założeniach do zapisów ujętych w PZO. Kolejne spotkanie zorganizowano w 20 października 2010 r. w Lipnicy Wielkiej, podczas którego przedstawiono wyniki inwentaryzacji przyrodniczych oraz propozycje działań ochronnych. Następne spotkanie odbyło się 24 maja 2016 r.

Uwagi, które wpłynęły podczas spotkania konsultacyjnego w dn. 24 maja 2016 r.:

Podmiot zgłaszający	Uwaga lub wniosek	Sposób rozpatrzenia
Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	<p>Uwagi zgłoszone do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLB120007, a jednocześnie dotyczące projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016:</p> <p>Działanie ochronne nr 1 Proponuje się zmianę obecnego zapisu na: Usuwanie niepożądanych drzew, krzewów i nalotu samosiewów zarastających siedlisko, co najmniej raz na 5 lat w okresie od początku września do końca stycznia. Przy jednoczesnym zachowaniu części zadrzewień śródłaskowych i śródpolnych dla zapewnienia większej różnorodności tych siedlisk niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania chronionych w obszarze gatunków ptaków. Oraz przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej ilości brzozy (ważnego składnika pokarmu cietrzewia) w pozostawianych zadrzewieniach.</p> <p>Nie wprowadzanie nowych podszytów, podsadzeń i zalesień w obrębie siedlisk gatunków.</p> <p>Działanie należy wykonywać w całym okresie obowiązywania planu.</p> <p>Uzasadnienie: Śródłaskowe i śródpolne zadrzewienia i zakrzaczenia stanowią istotny element siedliska wielu gatunków ptaków występujących w obszarze Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLB120007 (np. źródło pokarmu, miejsca odpoczynku, miejsca umożliwiające wypatrywanie ofiar), w tym przedmiotów ochrony obszaru – cietrzewia, a w pewnym stopniu także orlika krzykliwego. Obecny zapis może doprowadzić do całkowitego usunięcia drzew ze znacznych powierzchni łąk, które cietrzew wykorzystuje zarówno w okresie lęgowym jako miejsca toków, jak i w okresie jesienno-zimowym jako miejsca zdobywania pokarmu (w tym przypadku najistotniejszą rolę odgrywa</p>	<p>Uwaga uwzględniona w całości.</p>

	<p>brzoza). Zaistnienie sytuacji, w której na znacznych powierzchniach usunięte zostaną drzewa i krzewy, może negatywnie oddziaływać na populację tego gatunku w obszarze, a także na populację wielu innych ptaków charakterystycznych dla zadrzewień i zakrzewień.</p>	
	<p>Uwagi zgłoszone do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLB120007, a jednocześnie dotyczące projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016:</p> <p>Działanie ochronne nr 2 Proponuje się wprowadzenie 3 wariantów działania dla trzech sytuacji 1) siedliska, na których stwierdzono występowanie derkacza i/lub cietrzewia; 2) siedliska, na których stwierdzono występowanie cietrzewia i nie stwierdzono występowania derkacza i 3) siedliska, na których nie stwierdzono występowania cietrzewia i nie stwierdzono występowania derkacza. Zasadniczo wprowadzenie 3 wariantów ma służyć z jednej strony opóźnieniu terminu rozpoczęcia wypasu w miejscach występowania obu lub jednego z rozpatrywanych gatunków ptaków, z drugiej umożliwieniu wczesnego wypasu (od 1 maja) na siedliskach muraw i łąk, na których nie występuje żaden z rozpatrywanych gatunków. Proponuje się następujący kształt poszczególnych wariantów:</p> <p>Wariant 1. Na siedliskach, na których stwierdzono występowanie derkacza i/lub cietrzewia użytkowanie zgodnie z zasadami: Działanie obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Działanie fakultatywne: a) W przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego działanie zgodnie z zasadami: koszenie w terminie od 1 sierpnia do 31 października, zebranie i usunięcie skoszonej biomasy koszenie od środka do zewnątrz działki, dopuszczalny jest wypas po pokosie do 31 października przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha trwałych użytków zielonych objętych wsparciem. b) W przypadku użytkowania pastwiskowego działanie zgodnie z zasadami: wypas przy minimalnej obsadzie zwierząt wynoszącej 0,3 DJP/ha, a maksymalnej 1,0 DJP/ha trwałych użytków zielonych objętych wsparciem, wypas w sezonie pastwiskowym trwającym od 1 sierpnia do 15 października.</p> <p>Wariant 2. Na siedliskach, na których stwierdzono występowanie cietrzewia i nie stwierdzono występowania derkacza użytkowanie zgodnie z zasadami: Działanie obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Działanie fakultatywne: a) W przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego działanie zgodnie z zasadami: koszenie w terminie od 15 czerwca do 31 października, zebranie i usunięcie skoszonej biomasy, koszenie od środka do zewnątrz działki, przy użytkowaniu jednokośnym dopuszczalny wypas przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha trwałych użytków zielonych objętych wsparciem, po pokosie</p>	<p>Uwaga uwzględniona z dokonaniem korekty jednego zapisu.</p> <p>Wg OTOP zaproponowano wariant 1, dostosowany do ochrony siedlisk gdzie występuje derkacz. Określono w tych miejscach termin koszenia na datę: od 1 sierpnia. Jednocześnie zakres tego działania może dotyczyć miejsc gdzie występuje derkacz i cietrzew. Zgodnie z propozycja OTOP wariant ten nazwano: „Na siedliskach, na których stwierdzono występowanie derkacza i/lub cietrzewia użytkowanie zgodnie z zasadami...”. Taki zapis zawiera błędne określenie, bowiem wskazuje również miejsca gdzie może występować tylko cietrzew.</p> <p>Poprawiono na zapis: „Na siedliskach, na których stwierdzono występowanie derkacza lub derkacza i cietrzewia użytkowanie zgodnie z zasadami...”.</p> <p>Zmiana została zaakceptowana przez OTOP w dniu 13.07.2016.</p>

	<p>w terminie do 15 października.</p> <p>b) W przypadku użytkownika pastwiskowego działanie zgodnie z zasadami: wypas przy obsadzie zwierząt od 0,5 DJP do 1,0 DJP/ha trwałych użytków zielonych objętych wsparciem, wypas w sezonie pastwiskowym trwającym od 1 czerwca do 15 października.</p> <p>Wariant 3. Na siedliskach, na których nie stwierdzono występowania cietrzewia i nie stwierdzono występowania derkacza użytkowanie zgodnie z zasadami: Działanie obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Działanie fakultatywne: a) W przypadku użytkownika kośnego lub kośno-pastwiskowego działanie zgodnie z zasadami: koszenie w terminie od 15 czerwca do 31 października, zebranie i usunięcie skoszonej biomasy, koszenie od środka do zewnątrz działki, przy użytkowaniu jednokośnym dopuszczalny wypas przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha trwałych użytków zielonych objętych wsparciem, po pokosie w terminie do 15 października. b) W przypadku użytkownika pastwiskowego działanie zgodnie z zasadami: wypas przy obsadzie zwierząt od 0,5 DJP do 1,0 DJP/ha trwałych użytków zielonych objętych wsparciem, wypas w sezonie pastwiskowym trwającym od 1 maja do 15 października.</p> <p>Uzasadnienie: Ograniczenie terminu rozpoczęcia wypasu jest uzasadnione w miejscach występowania derkacza i cietrzewia – na oba gatunki zbyt wczesne rozpoczęcie wypasu może oddziaływać negatywnie. W przypadku miejsc występowania derkacza termin ten powinien być przesunięty na 1 sierpnia, w przypadku miejsc występowania cietrzewia na 1 czerwca. Na pozostałych obszarach łąk wypas może być wykonywany we wcześniejszym terminie, zgodnie z wymogami działania rolnośrodowiskowo-klimatycznego, pakiety: ekstensywne użytkowanie na oso, ochrona muraw, ochrona półnaturalnych łąk świeżych – już od 1 maja.</p>	
<p>Michał Jarończyk, Urząd Gminy Czarny Dunajec</p>	<p>Uwaga zgłoszona do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLB120007, a jednocześnie dotycząca projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016:</p> <p>Brak wskazania terenu siedlisk cietrzewia – tereny pośrednie pomiędzy lasem a łąką. W takich terenach należałoby przewidzieć możliwość wycinki drzew o określonej średnicy/wysokości bez zezwolenia.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi.</p> <p>W planie wskazano na konieczność realizacji działania ochronnego dla cietrzewia i derkacza, które polega na zachowaniu otwartego charakteru siedlisk tych gatunków. Jego realizacja będzie się odbywać poprzez usuwanie niepożądanych drzew, krzewów i nalotu samosiewów zarastających siedlisko, co najmniej raz na 5 lat w okresie od początku września do końca stycznia, przy</p>

		<p>jednoczesnym zachowaniu części zadrzewień śródłukowych i śródpolnych dla zapewnienia większej różnorodności tych siedlisk niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania chronionych w obszarze gatunków ptaków oraz przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej ilości brzozy (ważnego składnika pokarmu cietrzewia) w pozostawianych zadrzewieniach. Działanie należy wykonywać w całym okresie obowiązywania planu. Lokalizację działania ochronnego wskazano na załączniku mapowym do planu nr 6.</p>
<p>Zofia Kozieł Kierownik Rejonu Nadzoru Urządzeń Nowy Targ, Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie</p>	<p>„W ustosunkowaniu się do projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Torfowiska Orawsko-Nowotarskie" PLB 120007 oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk "Torfowiska Orawsko-Nowotarskie" PLH120016 informuje, że rowy przeznaczone w planach do zasypania nie są rowami melioracyjnymi jak również większość rowów, na których planuje się wykonanie zastawek, dlatego w planach powinno znaleźć się określenie rowy lub rowy odwadniające.</p> <p>W miejscowości Ludźmierz planuje się wykonanie zastawek na potoku "B", który jest w naszym zarządzie i jest to ciek istotny dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa. Wykonanie zastawek na proponowanym odcinku potoku uważam za niewłaściwe, gdyż w tym miejscu potok biegnie wzdłuż drogi gminnej i ścieżki rowerowej. W celu zatrzymania, spowolnienia spływu wody, proponuję wykonanie zastawek powyżej, co nie będzie miało negatywnego wpływu na drogę i ścieżkę rowerową”.</p>	<p>Uwagi uwzględnione.</p> <p>Zmieniono nazewnictwo rowów w planach.</p> <p>Zrezygnowano z zastawek na potoku „B”, na wschód od kopuły torfowiska, wzdłuż ścieżki rowerowej, pozostawiając wykonanie zastawek na północ od torfowiska. Wykonanie zastawek w tej części zapewni zahamowanie spływu wód powierzchniowych i podziemnych i będzie przeciwdziałać odpływowi wód z torfowiska.</p>

W związku z faktem, iż pierwotnie zakładano sporządzenie planu ochrony dla obszaru Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016, obwieszczeniem z dnia 24 czerwca 2010 r. znak: OP.MBa.6634-1-18-10, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla obszaru Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016. Z uwagi na fakt, iż dokumentacja do projektu planu nie spełniała wymogów koniecznych dla sporządzania tego dokumentu, zawartych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 64, poz. 401), zdecydowano o przystąpieniu do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru, na podstawie posiadanej dokumentacji planu ochrony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem z dnia 16 lipca 2013 r. znak: OP-II.082.1.96.2013.KP, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016 poprzez:

- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniach 19.07.– 31.12.2013 r.;
- opublikowanie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie;
- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czarny Dunajec w dniach 22.07. – 13.08.2013.;
- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Nowy Targ w dniach 23.07. – 06.08.2013.;
- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Nowy Targ w dniach 23.07. – 06.08.2013.;
- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Jabłonka w dniach 22.07. – 06.08.2013.;
- opublikowanie ogłoszenia w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu (Gazeta Wyborcza, 23.07.2013 r., str. 3).

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1-5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* w związku z art. 28 ust. 4 ustawy *o ochronie przyrody*, w dniu 22 grudnia 2016 r. ukazało się obwieszczenie znak: OP-II.6320.7.12.2016.KP Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie informujące o możliwości zapoznania się oraz składania uwag i wniosków do projektu zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016.

Obwieszczenie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez:

- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniach2016 r.,
- opublikowanie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniu2016 r.,
- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędów Gmin: Urzędu Gminy Czarny Dunajec, Urzędu Miasta Nowy Targ, Urzędu Gminy Nowy Targ, Urzędu Gminy Jabłonka,
- opublikowanie ogłoszenia w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu (.....2016 r.).

Projekt zarządzenia i dokumentacja do planu zadań ochronnych zostały umieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz był dostępny w siedzibie RDOŚ w Krakowie. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Uwagi, które spłynęły w trakcie upublicznienia dokumentu na 21 dni:

Podmiot zgłaszający	Uwaga lub wniosek	Sposób rozpatrzenia

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* został uzgodniony przez Wojewodę Małopolskiego w dniu